

Nové otázky operačního umění

V rozvoji Sovětských ozbrojených sil i ozbrojených sil nepřítele došlo v posledních letech k podstatným kvalitativním změnám. V jejich důsledku došlo k celé řadě nových problémů, které rozvíjí teorie operačního umění jako věda. Mnozí sovětsí autoři se těmito problémy zabývají na stránkách vojenského odborného tisku. Cílem tohoto článku je seznámit naše čtenáře s některými jejich názory na

— přípravu operací (bojové činnosti) k plnění úkolů v různých podmínkách zahájení a vedení války,

— problémy přípravy výchozího položení před zahájením bojové činnosti,
— způsoby ničení uskupení nepřítele v různých podmínkách zahájení války,
— vedení operací s omezeným použitím jaderných zbraní,
— jiné další otázky.

K těmto otázkám a rovněž k řadě jiných probíhala v posledních letech živá diskuse v tisku a na teoretických vojenskovo vědeckých konferencích v okruzích i na akademiích. Publikované názory dokazují, že z daleka ne na všechny tyto otázky mají autoři jednotný názor.

Příprava prvních operací (bojové činnosti) k plnění úkolů v různých podmínkách možného zahájení války

Velmi důležité v soudobých podmínkách je všestranně zkoumat a zdůvodnit, jaký charakter mohou mít první operace (bojová činnost) operačních svazů různých druhů ozbrojených sil, a v souvislosti s tím stanovit jak nejúčelněji připravit tyto operace (bojovou činnost) a vytvořit uskupení vojsk, sil a prostředků, která by byla schopna plnit úkoly v jakýchkoli podmínkách možného zahájení budoucí války.

Zkušenosti minulých válek svědčí o tom, že úspěch prvních operací nejčastěji závisí na správném určení úkolů operačním svazům a na charakteru jejich činnosti při zahájení války. Přitom je účelné si uvědomit, k jakým těžkým následkům pro Sovětský svaz přivedly nesprávné vojenskoteoretické závěry o obsahu a

charakteru bojové činnosti při zahájení války. Sovětská předválečná teorie předpokládala v počátečním období vést bojovou činnost vojsky krytu a boj o nadvládu ve vzduchu a současně zmobilizovat zálohy a soustředit a rozvinout hlavní síly. K takové činnosti se připravovaly zejména sovětské pohraniční vojenské okruhy. Sovětské ozbrojené síly do samého zahájení války však musely odrazet ohromné množství vojsk fašistického Německa a jeho satelitů, které proniklo na území SSSR. Chyby a nedostatky při rozpracování problémů zahájení války a přípravy prvních operací mohou vést v soudobých podmínkách k těžkým následkům.

Základem přípravy soudobých operací, tak jako nikdy v minulosti, musí být hluboká analýza a vědecké předvídání prav-

děpodobných způsobů zahájení války, důkladné zhodnocení vzniklé situace a možné změny, očekávané výsledky bojové činnosti vojsk. Plány prvních operací musí být velmi pružné a umožňovat úspěšně zahájit a vést bojovou činnost jak s použitím jaderných zbraní, tak jen s použitím konvenčních zbraní, aniž by bylo nutné podstatně měnit úkoly a operační sestavu vojsk, sil a prostředků. Plán musí umožňovat i rychlý přechod od jednoho druhu bojové činnosti k druhému, v závislosti na vzniklé situaci.

Abychom mohli úspěšně plnit úkoly v podmínkách zahájení bojové činnosti s použitím jaderných zbraní, musíme především udržovat na vysokém stupni bojové pohotovosti raketová vojska a letectvo k uskutečnění prvního jaderného úderu. Tento úder je nezbytné plánovat a připravit velmi pečlivě. Vojska musí být připravena k bojové činnosti v takových podmínkách, v nejkratší době vyjít z prostorů stálých posádek, ukrýt živou sílu, výzbroj a techniku s cílem uchovat jejich bojeschopnost a přejít do útoku. Po uskutečnění jaderných úderů oběma stranami podstatně se změní situace. Proto také není možné v mírové době podrobně plánovat bojovou činnost vojsk po prvních jaderných úderech. Bude se upřesňovat současně s obnovováním bojeschopnosti vojsk, sil a prostředků a s odstraňováním následků po jaderných úderech nepřítele.

K úspěšnému vedení bojové činnosti v případě zahájení bezjaderné války je nutné přesně určit uskupení vojsk, sil a prostředků a způsob postupného plnění úkolů operace.

Nepřítel, který připravuje útok bez použití jaderných zbraní, bude se snažit vytvořit silná úderná uskupení, získat převahu na směrech úderů a využít prvku překvapení. Z toho vyplývá nutnost včas určit vojska k vedení úspěšné bojové činnosti nejen proti nepříteli v obraně, ale i k dovednému ničení sil nepřítele ve střítném sražení a při odrážení jeho vpádu na vlastní území.

K dosažení úspěchu v jakýchkoli podmínkách zahájení a vedení bojové činnosti v bezjaderné válce je nutná nadvláda ve vzduchu a letecká podpora bojové činnosti vlastních vojsk. Proto také v každé situaci je nutné vést boj s letectvem nepřítele ve vzduchu a mít silnou protivzdušnou obranu.

V teorii operačního umění nejvýrazněji vyvstala zejména otázka, jak určovat úkoly a plánovat první operace (bojovou činnost) operačních svazů druhů ozbrojených sil vzhledem k tomu, že mohou být vedeny v zásadě různých pod-

mínkách — s použitím jaderných zbraní a bez nich. Někteří autoři navrhuji určovat úkoly operačním svazům a svazkům různé — podle použití jaderných zbraní nebo konvenčních zbraní — a v souladu s tím rozpracovat dva plány prvních operací a zdůvodňují to tím, že je prakticky velmi těžké plánovat zásadně různé způsoby činnosti vojsk. Autoři se přitom nemohou smířit s tím, že úhroza použití jaderných zbraní v operacích je nyní trvalá a nebrat ji v úvahu není prakticky možné. Dnes vycházíme z toho, že operace plánujeme vždy s přihlédnutím k této úhroze. Pouze jednotné plánování zabezpečuje posloupnost v činnosti vojsk při náhlých změnách situace, včetně náhlého přechodu od použití konvenčních zbraní k použití jaderných prostředků.

Kromě toho je důležitou skutečností, že první operaci (bojovou činnost) připravují štáby v mírové době, kdy nemají konkrétní údaje o možném způsobu rozpoutání války agresorem. Vzhledem k tomu, že předem vytvořit uskupení sil a prostředků k vedení toho kterého druhu války není možné, úkoly vojsk, sil a prostředků a systém velení musí být natolik pružné, aby svazy (svazky) mohly úspěšně působit v jakýchkoli podmínkách situace bez složitého přeskupování a ztráty času k upřesnění variant bojové činnosti. Tomuto požadavku nejlépe odpovídá rozhodnutí, v němž cíle operace (bojové činnosti), pásma činnosti a úkoly operačních svazů a svazků v nich budou jednotné pro různé podmínky zahájení války.

Přitom je ovšem velmi složité předem určit takové uskupení vojsk, sil a prostředků ve výchozím položení před zahájením bojové činnosti, které by bylo schopno splnit úkoly v podstatně různé situaci. Tento problém proto vyžaduje konkrétní řešení. Zničení nepřítele do celé hloubky rozvinutí jeho sil, včetně jaderných prostředků, dosahujeme v operaci s použitím jaderných zbraní především jadernými zbraněmi. K zabezpečení úspěchu bojové činnosti vojsk, sil a prostředků při plnění úkolů v takových podmínkách udržujeme raketová vojska a letectvo v neustálé bojové pohotovosti k zahájení jaderných úderů. Abychom tobo dosáhli, nepřetržitě upřesňujeme:

- objekty ničení v prvním hromadném úderu jadernou a chemickou municí,
- množství a mohutnost této munice na každý objekt,
- druhy jaderných výbuchů, dobu pohotovosti k odpálení raket,
- lhůty přípravy a přísunu raket a jaderné munice,

— způsob a lhůty rozvinování raketrových vojsk k zahájení operace a jejich přemísťování v jejím průběhu.

Vzhledem k zavedení do výzbroje raket s konvenční náplní, raketovým vojskům přirozeně určujeme úkoly k jejich použití pro případ zahájení války bez jaderných zbraní. Při stanovení úkolů dělostřelectvu určujeme jeho uskupení, způsob a metodiku palebné přípravy a palebné podpory útoku vojsk, úkoly v průběhu operace jak s použitím jaderných zbraní, tak i bez nich. Při plánovaném použití jaderných zbraní není nutné vytvářet značnou převahu nad nepřítelem v dělostřelectvu, letectvu, tankcích, motorizované pěchotě a mít velké hustoty těchto prostředků na směrech předpokládaných úderů. Ovšem na druhé straně při plnění úkolů jen konvenčními zbraněmi vytváříme značné hustoty prostředků a jejich převahu nad nepřítelem. V tom tkví také hlavní složitost při určování počátečního uskupení vojsk frontu.

Při vytváření uskupení vojsk frontu a armád a určování jejich úkolů vycházíme nejen z nebytnosti úspěšného zničení nepřítele s použitím jaderných zbraní, ale i vytváření podmínek k tomu, aby vojska byla připravena splnit stanovené úkoly s použitím jen konvenčních zbraní. Vzhledem k tomu je nutné stále mít přesné složení jejich sil a prostředků.

Při plánování bojové činnosti bez použití jaderných zbraní, jak ukazují zkušenosti války a studium vševojskových cvičení, operační kalkulační jednotkou je motostřelecká (tanková) divize, která může útočit v pásmu širokém do 20 km a prolamovat obranu na jednom úseku v šířce do 4 km. Blíže úkolem divize prvního sledu při průlomu připravované obrany může být ovládnutí postavení brigádních (plukovních) záloh nepřítele v hloubce 10–15 km, dalším úkolem zničení divizních záloh a obsazení čar v hloubce 20–30 km. Má-li divize prolamovat slabě připravenou obranu nepřítele, nebo zničit jeho vojska ve střetném sražení, hloubka úkolů divizí prvního sledu se může zvětšit do 50 km. Takové úkoly v řadě případů můžeme divizi stanovit i při zahájení operace s použitím jaderných zbraní; lhůty v jejich splnění však budou jiné, neboť v takovém případě mohou vojska útočit ve vyšším tempu.

Jak v jaderné, tak i v bezjaderné variantě bojové činnosti, ke snížení možnosti ničení úderných uskupení jadernými zbraněmi nepřítele, vojska ve výchozím položení budeme rozmísťovat roptýleně, ukryvat lidi a techniku ve spolehlivých ukry-

tech, přísně plnit požadavky maskování. Všechna tato opatření rozpracují štáby pro vojska především z toho hlediska, že válka může začít s hromadným použitím jaderných zbraní oběma stranami s překvapením, odrážením možného vpádu nepřítele na vlastní území. Charakter připravovaných opatření a jejich objem do zahájení bojové činnosti a rovněž v jejím průběhu bude mít určité zvláštnosti. Při bojové činnosti bez použití jaderných zbraní vojska se mohou soustřeďovat k úsekům průlomu v průběhu jejich přesunu do pásma útoku a po splnění úkolů rychle rozšířit úsek průlomu do boků a do hloubky.

V závislosti na charakteru zahájení operace je nutné i přehodnotit zásady vytváření leteckých uskupení, schopných úspěšně plnit úkoly vzdušné operace ke zničení úderných sil letectva nepřítele a k podpoře útočících vojsk.

Všechny tyto okolnosti znovu potvrzují závěr o nutnosti rozpracovávat jednotný plán operace, který by předvídal optimální variantu použití sil a prostředků, které jsou k dispozici, ke splnění úkolů a dosažení cíle operace jak s použitím jaderných zbraní, tak bez nich. V tomto směru půjde i další práce při zdokonalování zásad plánování operace (bojové činnosti) a přípravy vojsk, sil a prostředků.

Jaký může být obsah plánu operace, s jakými podrobnostmi vyjadřujeme v něm potřebné údaje? V soudobých podmínkách planujeme podrobně první jaderný úder, opatření k zabezpečení odolnosti vojsk a způsob jejich činnosti při použití a bez použití jaderných zbraní, dále opatření všech druhů zabezpečení a velení vojskům. První jaderný úder planujeme na objekty a podle úkolů. V současné době, ve spojitosti se zavedením do výzbroje raket s dálkou letu do 1000 km, můžeme plánovat ničení nejdůležitějších objektů do celé hloubky frontové operace, v tom i úkoly ke zmaření mobilizace a operačního rozvinutí sil nepřítele. K úspěšnému splnění úkolů v zápětí za jadernými údery podrobně rozpracováváme opatření k zabezpečení sil a prostředků, k obnovení bojovosti vojsk a k jejich útoku do hloubky teritoria nepřítele.

Pro případ zahájení operace bez použití jaderných zbraní v plánu předvídáme způsob použití sil a prostředků k plnění úkolů v těchto podmínkách. Úkoly (blíže a další) frontu a armády mohou v zásadě zůstat stejné pro různé podmínky zahájení války; stejné budou i směry útoku vojsk. Změní se jen lhůty a způsoby jejich plnění.

Příprava výchozího položení před zahájením bojové činnosti

Po zavedení jaderných zbraní do výzbroje věnovali vojenští teoretikové této otázce nedostatečnou pozornost. Počítali totiž s tím, že vojska budou přecházet do útoku bezprostředně v zápětí za prvním jaderným úderem, nebo v průběhu jeho vedení po přesunu z prostorů stálých posádek, nebo z vyčkávacích prostorů a po rozvinutí k útoku zpravidla z chodu. Nežijeme se takových podmínek přechodu do útoku. Chceme však zdůraznit, že uznáním jen této varianty nedostatečně přehlídáme k možnostem překvapivého napadení nepřítele a jeho vpádu na vlastní území.

V případě použití jaderných zbraní vytvoříme výhodné podmínky k odrazení napadení nepřítele, ke zvýšení odolnosti vojsk a zabezpečíme organizovaný přechod do útoku v jakékoli variantě zahájení války tím, že budeme plánovat a včas připravíme výchozí položení vojsk, sil a prostředků, především ze ženijního hlediska.

Obranná činnost sovětských vojsk při zahájení Velké vlastenecké války svědčí o tom, že ty svazky příhradních vojenských okruhů, které nestačily připravit plánem předvídané čáry obrany a k zahájení bojové činnosti je zaujmout, byly přinuceny zahájit sražení z chodu, pro ně v nevýhodné situaci. Vojska, uvedená do úplné bojové pohotovosti v soudobých podmínkách, ale nerozvinutá na předem připravených čarách, mohla by se proto setkat s velkými potížemi.

Výchozí položení připravují vojska včas na základě úkolů, stanovených svazu (svazku), s přihlédnutím k zabezpečení odolnosti při odrazení vpádu nepřítele a k maximálnímu stupni ochrany před zbraněmi hromadného ničení. Vojska budeme vyvádět do výchozího položení v závislosti na situaci, s přihlédnutím k zabezpečení dosáhnout překvapení. Je jasné, že neúplněji ze ženijního hlediska vojska vybudují prostory na pravděpodobných směrech úderu nepřítele. Tam připraví v podstatě hluboce členěnou obranu s rozvinutou sítí postavení a čar.

Zvláště pečlivě vybudují výchozí položení divizí prvního sledu, postavení raketových vojsk, dělostřelectva a vojsk PVO, prostory základen letectva, rozmístění záloh, místa velení a systém spojení. Každá divize prvního sledu připravuje 2—3 obranná postavení, palebná postavení raketového oddílu, dělostřelectva a PL raketových útvarů, prostory rozmístění druhých sledů, záloh, velitelských stanovišť a ostatních prvků bojové sestavy divize.

To v podstatě představuje první pásmo obrany. Jeho přední okraj volíme neúčelněji tak, aby neposkytoval nepříteli možnosti ničit vlastní vojska palbou hlavní části dělostřelectva a snižoval účinnost použití taktických jaderných prostředků. Při volbě předního okraje prvního pásma také bereme v úvahu, že před ním připravujeme postavení pro útvary bojového zabezpečení (přikrytí), ženijní zátarasy a dále palebná postavení dělostřelectva a raketových oddílů divizí, které plánujeme vyvést k podpoře boje útvarů bojového zabezpečení a k vedení palby při přechodu do útoku.

Pro druhý sled a zálohy frontu (armády) připravujeme ve výchozím položení prostory soustředění, čáry možného rozvinování pro protitúdry a osy přesunu k nim a osy přesunu na státní hranici. Tyto prostory mohou tvořit druhé a na řadě směry i třetí pásmo obrany.

Pro raketová vojska a vojska PVO frontu a armád budujeme hlavní a záložní palebná postavení, pro letectvo kromě hlavních i skrytá odolná letiště. Včas také připravujeme prostory rozmístění záloh speciálních vojsk, místa velení, cesty pro manévry, pro přísun a odsun materiálních prostředků, pásma a úseky zátarasů a ničení.

Je samozřejmé, že takové vybudování výchozího položení vojsk si vyžádá splnit velký objem prací, zvláště v prostorech rozvinutí divizí prvního sledu.

V souvislosti s tím vzniká otázka o délce času, který je nutný na splnění těchto opatření. Taková opatření jako příprava ženijních staveb a jejich přísun do výchozího položení, vybudování míst velení, skladů munice, palebná postavení hotovostních sil, rekognoskace, průzkum os přesunu, úseků (pásem) a některé ženijní práce mohou vojska splnit předem. Hlavní objem ženijních prací mohou plnit v období narůstání napětí v situaci a po vyjití vojsk do výchozích prostorů. Kalkulace ukazují, že jestliže každý útvar (svazek) k vybudování svého úseku (pásma) vyčlení polovinu svého stavu a 75 % ženijní techniky pro úpravu terénu, pak můžeme počítat s vybudováním výchozích prostorů

- v divizii za 8—9 dní,
- v armádě za 10—11 dní,
- ve frontu za 12—14 dní.

Přitom v každém prostoru vojska připraví hlavní a záložní okopy pro všechny palebné prostředky, pohotovostní úkryty pro 40 % početního stavu a kryty pro 70 % speciálních a dopravních vozidel.

Takový charakter ženijního vybudování výchozích prostorů při včasné jejich zajištění snižuje stupeň ničení vojsk jadernými zbraněmi ve srovnání s rozmístěním v otevřeném terénu — u osob desítkrát a u všech druhů techniky dvakrát.

Způsoby ničení nepřátelských uskupení

Zdá se, že tento problém je v současné době nejlépe rozpracován pro podmínky vedení operací s neomezeným použitím jaderných zbraní jako hlavního prostředku ničení nepřítele. Méně rozpracován je pro jiné podmínky vedení operací. Úloha operačních svazů při plnění úkolů strategické operace na válčišti, způsoby vedení operací (bojové činnosti) a ničení nepřátelských uskupení budou se v bezjaderné válce a v operacích zahájených bez použití jaderných zbraní zásadně měnit od podmínek jaderné války. Nebudou-li obě strany používat jaderné zbraně, rozhodující silou působení na nepřítele na pozemním válčišti budou frontové svazy v součinnosti s dálkovým letectvem. Při ničení nepřítele na pozemním válčišti značně se zvýší úloha a význam letectva. Objem jeho úkolů, zvláště při boji s letectvem, s prostředky PVO, s místy velení a zálohami nepřítele podstatně narůstá. Přitom činnost letectva bude probíhat ve složitějších podmínkách, neboť systém PVO nepřítele (jestliže nebude napaden jadernými údery) bude dostatečně odolný a pevný. Vojska nebudou dostatečně mohutně působit ani na hluboký týl a zálohy nepřítele, protože nebudou používat strategické rakety a použití dálkového letectva spojené s překonáním silné PVO nepřítele nezaručuje potřebný účinek.

Pokud se týče ostatních frontových prostředků ničení, vzhledem ke svému dosahu a možnostem jsou schopny ničit jen vojska prvního sledu a částečně bližší zálohy nepřítele. V souvislosti s tím způsobem a lhůty splnění úkolů a především vedení operací (bojové činnosti) a ničení nepřátelských uskupení mohou být v těchto podmínkách úplně jiné. Současně se zdokonalováním způsobů vedení operace s použitím jaderných zbraní operační umění proto pečlivě zkoumá a rozpracovává zásady vedení operací a používání jen konvenčních zbraní. To má zvlášť důležitý význam pro přípravu vojsk a štábů v současné době.

Útočnou operaci frontu bez použití jaderných zbraní v soudobých podmínkách můžeme vést

— údery na jednom nebo na několika směrech k rozdělení vojsk nepřítele na

Vyjítí vojsk do výchozích prostorů a jejich příprava se může uskutečňovat jen na základě nařízení Hlavního velení. Úkol operačního umění tkví v tom, aby všestranně zkoumalo, rozpracovalo a zdůvodnilo všechny problémy s tím spojené.

jednotlivá izolovaná uskupení a jejich ničení po částech,

— údery na sbíhaných směrech s cílem obklíčit jeho hlavní síly a ničit je se současným rozvíjením útoku do hloubky k ovládnutí prostorů, které zabezpečí splnění cíle operace.

V obou případech zničení nepřátelského uskupení můžeme dosáhnout soustředěním palby dělostřelectva a úderů letectva, průlomem jeho obrany nebo jeho zničením ve střetném sražení a postupným rozvinutím útoku do hloubky a do boků. Obklíčení nepřítele a zničení jeho hlavních uskupení bude se uskutečňovat silami frontu nebo v součinnosti sousedních frontů.

Vojska mohou různě spojit výše uvedené způsoby vedení operací. Např. bližší úkol mohou plnit bojovou činností k obklíčení a další úkol útokem na několika často samostatných směrech. Je to možné i naopak — při zahájení operace údery na několika směrech a potom obklíčení atd.

Ve všech případech základem zničení nepřátelských sil bude v první řadě účelný způsob využití palebných prostředků a potom úderné síly tankových a motostřeleckých vojsk. To znamená ničení nepřítele na začátku palbou dělostřelectva a údery letectva a potom dokončení zničení jeho sil rozhodnou činností tankových a motostřeleckých vojsk ve spojitosti s použitím vzdušných výsadků. Neměnnou zásadou zůstává soustředování sil a prostředků na zvolených směrech. Přitom ovšem musíme přihlídnout k tomu, že možnosti působení konvenčních zbraní ve srovnání s jadernými zbraněmi co do délky tak i účinnosti jsou omezené. Tak např. frontové bombardovací letectvo může působit soustředěnými a skupinovými údery do hloubky 350—450 km a stíhací bombardovací letectvo do hloubky 150—250 km, tj. ničit vojska prvního sledu a zálohy skupiny armád nepřítele. Hlavní množství dělostřelectva může ničit objekty nepřítele do hloubky 15—18 km a jen nevelká jeho část do hloubky přes 20 km. Omezené možnosti konvenčních zbraní ovlivňují nezbytnost postupného ničení nepřátelského uskupení jak do šířky, tak i do hloubky.

Postupného ničení nepřítele do hloubky dosahují vojska bojovou činností úderných uskupení frontu (armád) v součinnosti s údery letectva na zvolených směrech útoku. Na začátku útoku ničí svazky prvního sledu nepřítele a potom využívají dosaženého úspěchu ke zničení jeho uskupení v operační hloubce. Vzhledem k tomu vytvářejí na směrech úderů silná úderná uskupení vojsk. Umění jejich vytváření tkví v tom, abychom při nevelké celkové převaze (nebo i při menším množství sil) dokázali soustředit na směru hlavního úderu převahu nad nepřítelem k jeho umlčení, které by umožnilo od samého začátku útoku rozdělit jeho hlavní síly, donutit ho vést bojovou činnost v nevýhodných pro něho podmínkách, vyjít do jeho boků a do týlu, zmařit jeho pokusy vytvořit souvislou frontu odporu a přejít k poziciálním formám boje.

Front na směru hlavního úderu musí k dosažení úspěchu rozhodným způsobem zničit síly nepřítele na značné šířce (na úseku 40—50 km) a vyřadit z jeho uskupení několik divizí najednou. K úspěšnému uskutečnění takového úderu vytváří uskupení, které značně převyšuje nepřítele v dělostřelectvu, tancích a motostřeleckých jednotkách, má dostatečnou podporu letectva a silnou protivzdušnou obranu. Soustřeďování sil a prostředků vyžaduje výjimečnou operativnost a vysokou organizovanost v práci velitelů a štábů, přitom není možné zapomínat na nebezpečí použití jaderných zbraní nepřítel.

Velký význam při rychlém ničení nepřátelských uskupení má použití vzdušných výsadků. Budou vytvářet ohniska bojové činnosti v týlu nepřítele, útočit z neočekávaných pro něho směrů a tak ho nutit rozptylovat úsilí vojsk.

Při studiu problémů vedení operací bez použití jaderných zbraní je nutné věnovat zvláštní pozornost rozpracování způsobů ničení jaderných prostředků nepřítele při současném zabezpečení odolnosti vlastních jaderných sil a prostředků

a jejich neustálé pohotovosti k okamžitému zahájení překvapivých úderů. Je třeba hledat cesty zvyšování spolehlivosti palebného umlčování nepřítele obyčejnými zbraněmi, především účinného ničení jeho prostředků protitankové obrany zejména na těch směrech, kde budou podle plánu působit velká tanková uskupení. Velmi důležité je rovněž v podrobnostech rozpracovat zásady ovládnutí průmyslových prostorů a velkých obydlených míst (měst); přitom však mít na zřeteli, že hlavní uskupení útočících vojsk nesmí se zavazovat do vleklých bojů o města, ale ovládnout je z chodu a nedovolit nepříteli vytvářet pevnou obranu.

Ve válce s použitím jen konvenčních zbraní, častěji než v jaderné válce, mohou vojska vést i obranu, neboť takové podmínky skýtají více možností využívat jejich předností k ničení nepřátelských sil, které jsou ve značné převaze. Budou ji používat i k zabezpečení úspěšného vedení útočných operací v bezjaderné válce, kdy je nezbytné vytvářet velkou převahu v silách a prostředcích nad nepřítelem. Toho nemůžeme dosáhnout na všech směrech zvláště v případech, že uvažujeme o přechodu vojsk k jaderné činnosti.

Hlavní význam při vedení obranných operací v takových podmínkách mají postupné ničení útočících uskupení nepřítele, údery letectva, palba dělostřelectva a tanků, použití zápalných a jiných konvenčních prostředků, úporná obrana nejdůležitějších čar (prostorů a široké využívání zátarasů a konečně protiučery a protizteče. Úspěchu obrany napomůže široký manévr palbou, protitankovými prostředky, druhými sledy, zálohami a zátarasy k narůstání úsilí na ohrožených směrech.

Vzhledem k tomu všemu budeme v operačním umění pokračovat ve studiu a rozpracování problémů budování obrany omezenými silami, hledat nejúčinnější způsoby její organizace s využíváním opevněných prostorů a zátarasů.

Vedení operací s omezeným použitím jaderných zbraní

O možnostech vést operace s omezeným použitím jaderných zbraní svědčí stále častější názory buržoazních vojenských teoretiků na Západě. V takovém případě přizpůsobí se i vlastní bojová činnost. Je možné, že vojska v těchto podmínkách budou ničit nepřítele jadernými údery operačně strategických prostředků, v jiných případech mohou současně s nimi použít i část strategických jaderných prostředků. Nakonec nemůžeme vy-

loučit ani zahájení všeobecného jaderného úderu.

Jaká bude charakteristika vedení operací s omezeným použitím jaderných zbraní v jakémkoli období války?

Mezi způsoby činnosti s neomezeným a omezeným použitím těchto zbraní je mnoho obecného; současně však v nich budou i podstatné zvláštnosti. Všechno bude záviset na tom, jaké zbraně a v jakém rozsahu použijeme. Předpokládáme-

li, že v omezené válce použijeme jaderné prostředky taktického a operačně taktického, někdy i částečně strategického určení, pak je zřejmé, že rozsah použití jaderných prostředků a objekty úderů budou omezeny jen rámcem válčiště.

V tom případě charakter a způsoby vedení operací budou mít mnoho společného s operacemi vedenými v podmínkách neomezeného použití jaderných zbra-

ní. Použijeme-li jen taktické jaderné prostředky, podstatně se změní hloubka a hodnota působení na nepřítele. V takových podmínkách můžeme ničit jeho uskupení postupně se širokým použitím a soustředěním konvenčních zbraní.

Tyto otázky, jakož i sama možnost vedení operací s omezeným použitím jaderných zbraní, budou jistě předmětem dalšího studia.

V závěru věnujme pozornost ještě jedné důležité otázce. Jde o morálně politický stav vojsk. V podmínkách jaderné války je nejdůležitějším činitelem, který ovlivňuje jejich bojeschopnost, protože úkoly v operaci ve své podstatě plní lidé, kteří dokonale ovládají zbraně a techniku. Proto jsme vždy vycházeli a vycházíme z toho, že vysoký morálně politický stav vojsk, jejich pevnost, nezvratnost a hluboká víra ve správnost věci, nenávisť k nepříteli a vysoká úroveň bojové (polní) přípravy byly a budou základem úspěchu k dosažení vítězství nad nepřítelem. Tyto vlastnosti vojsk nabývají zvláštního významu v podmínkách soudobé války.

Ve výchově vysokých morálně bojových vlastností má nejvýznamnější úlohu

stranickopolitická práce u vojsk jak v době míru, tak i za války. Hlavní pozornost ve stranickopolitické práci věnujeme výchově všech vojáků svazků a útvarů k bezmocné oddanosti dílu komunismu, oddanosti své vlasti, svému lidu, nenávisť k nepříteli, naprostému sebeobětování, železné vůli, nezničitelné houževnatosti, pevnosti a snaze zvítězit nad nepřítelem bez ohledu na jakékoli potíže, k zabezpečení vysoké bojové pohotovosti vojsk k úspěšnému splnění úkolů v jakýchkoli podmínkách rozpoutání a vedení války. Splnění těchto i jiných úkolů stranickopolitické práce je nejdůležitější věcí nejen stranickopolitického aparátu, ale i celého velitelského sboru útvarů, svazků a svazů.

Upraveno podle sovětského tisku